

Studencko - doktorancka konferencja naukowa

CZY SEMIOFORY MAJĄ CENĘ?

DZIEDZICTWO RUCHOME MIĘDZY RYNKIEM A OCHRONĄ

CALL FOR PAPERS

W imieniu członków Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Prawa i Kultury Uniwersytetu Warszawskiego, serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji pt.: „**Czy semiofory mają cenę? Dziedzictwo ruchome między rynkiem a ochroną**”, która odbędzie się dnia **12 maja 2015 r.** w Sali Balowej w Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich na Uniwersytecie Warszawskim.

Zgłoszenia udziału w konferencji należy wysłać na adres knpiuw@gmail.com do **29 marca 2015 r.** Powinny one zawierać abstrakt wystąpienia (1000-2000 znaków ze spacjami) oraz krótką informację o prelegencie (imię, nazwisko, ośrodek badawczy, telefon, adres e-mail). Prosimy również o wyszczególnienie trzech słów kluczowych. Planowany czas wystąpienia wynosi 15-20 minut. Może być ono wygłoszone w języku polskim lub angielskim. Konferencja jest adresowana, w pierwszej kolejności, do studentów oraz doktorantów wydziałów prawa. Udział w konferencji jest bezpłatny.

Poniżej przedstawiamy obszary tematyczne konferencji.

Zagrożenia obrotu dobrami kultury dla ochrony dziedzictwa kulturowego

Podstawowym celem regulacji prawnych z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego jest usuwanie grożących mu zagrożeń. W tym duchu powstały pierwsze Konwencje UNESCO w dziedzinie kultury, które miały być odpowiedzią na najpoważniejsze niebezpieczeństwa dla zasobu ruchomego – konflikty zbrojne, a także nielegalny obrót dobrami kultury oraz ich nielegalny wywóz za granicę. Ponad 40 lat obowiązywania w Polsce Konwencji UNESCO z 1970 r. dotyczącej środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury, skłania do refleksji nad aktualnymi zagrożeniami dla zasobu ruchomego dziedzictwa kulturowego oraz stanem jego ochrony. Wobec tego warto zadać następujące pytania:

- Jakie są aktualne zjawiska związane z nielegalnym obrotem zabytkami archeologicznymi?
- Czy obowiązujące akty międzynarodowe oraz polskie przepisy zawierają skuteczne środki przeciwdziałania tym zjawiskom?
- Czy polityka państwa w odniesieniu do ochrony zabytków archeologicznych w pełni realizuje zobowiązania wyтекаjące z ratyfikowanych przez Polskę Konwencji UNESCO oraz Rady Europy?

- Jakie są aktualne zagrożenia dla obrotu dobrami kultury w Polsce?
- Czy brak regulacji obrotu dziełami sztuki w Polsce służy czy szkodzi rynkowi sztuki?
- Jaki jest związek między regulacją rynku sztuki a strzeżeniem dziedzictwa kulturowego?
- Czy patologie rynku sztuki stanowią zagrożenie dla muzeów? Czy regulacja rynku leży w interesie publicznym?

Tworzenie zbiorów publicznych i prywatnych oraz ich udostępnianie

Analiza problematyki obrotu dobrami kultury i gromadzenia zbiorów prowadzi nieuchronnie do pytań o ich ochronę i udostępnianie, a także możliwą drogę obiektów i kolekcji prywatnych do zbiorów publicznych. W związku z tym, zasadne jest zadanie następujących pytań:

- Czy państwo prowadzi politykę zachęcającą kolekcjonerów do przekazywania swoich zbiorów na rzecz muzeów publicznych?
- Czy ustawodawca stworzył odpowiednie warunki dla rozwoju kolekcjonerstwa i muzealnictwa prywatnego?
- Jak wyglądały historyczne regulacje prawne wspierające tworzenie prywatnych kolekcji oraz przekazywanie ich na rzecz państwa?
- Czy regulacja prawna muzeów prywatnych jest optymalna?
- Czy rejestr zabytków jest skuteczną formą ochrony kolekcji?
- Czy inwentarz muzealiów muzeum prywatnego może być traktowany jako rejestr publiczny?
- Jak należy zdefiniować zbiory publiczne?

Instrumenty prawne ochrony ruchomego dziedzictwa kulturowego

Specyfika dziedzictwa ruchomego sprawia, że na państwo i jego instytucje nałożone zostały inne obowiązki, niż w przypadku sprawowania opieki nad zasobem nieruchomym. W związku z tym warto rozważyć:

- Jaka jest rola państwa w ochronie i udostępnianiu dziedzictwa ruchomego?
- Jaka jest współczesna rola rejestru zabytków ruchomych?
- Jak określić cel przepisów dotyczących kontroli wywozu zabytków za granicę w systemie ochrony dziedzictwa ruchomego?
- Jakimi środkami nadzoru dysponuje administracja w odniesieniu do zasobu wpisanego do rejestru zabytków?

- Jakie znaczenie mają zabytki ruchome dla ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego?
- Jaki jest związek między ochroną zabytków ruchomych i nieruchomych?
- Jakie są granice ingerencji w prawo własności zabytków ruchomych?

Zarządzanie dziedzictwem ruchomym

Dziedzictwo pełni swoją społeczną funkcję wtedy, gdy funkcjonuje w świadomości zbiorowej i jest elementem tworzącym tożsamość. Instytucje pamięci zbiorowej – archiwa, muzea, czy biblioteki – zachowują to, co cenne. Chcielibyśmy jednak rozstrzygnąć:

- Czy na funkcji ochronnej kończy się rola społeczna tych instytucji? Czy zachowywanie tradycji koniecznie implikuje tradycyjną formę funkcjonowania tych instytucji?
- Czy nowe technologie i możliwości dostępu instytucji do odbiorcy (i odbiorcy do muzeum) powinny rozszerzać pojęcie ochrony w sensie materialnym (fizycznego zachowania, konserwacji i obecności ruchomości w sferze nierynkowej) o element społeczny – edukacji i udostępniania w różnych kanałach informacyjnych? Jeśli tak, na jakiej zasadzie?
- Czy pamięć zbiorowa powinna być elementem statycznym czy dynamicznym?
- Czy w obszarze ochrony dziedzictwa, istnieje miejsce na dialog o tym, co chcielibyśmy włączyć w obszar dziedzictwa kultury dla przyszłych pokoleń?
- Czy udostępnianie jest elementem „demokratyzującym” dziedzictwo?
- Czy procesy udostępniania wymagają nowych regulacji i rozwiązań prawnych?
- Czy obecni posiadacze ruchomych obiektów zabytkowych mogą być partnerami dla instytucji pamięci? Czy należy szukać rozwiązań o charakterze stymulującym (procesy edukacyjne), czy hamującym (wywóz)?